

35050 Wijziging van diverse onderwijswetten door het wijzigen van de systematiek van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen zodat er meer ruimte is voor een nieuw onderwijsaanbod (Wet meer ruimte voor nieuwe scholen)

Nr. 57 Brief van de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 juni 2024

Middels deze brief ontvangt u de resultaten van de aanvraagronde 2023 – 2024 voor het stichten van nieuwe scholen: de aantallen goedgekeurde, ingetrokken en afgewezen aanvragen. Ik zal deze cijfers duiden in het licht van de afgelopen jaren.

Resultaten derde ronde stichtingsaanvragen (aanvragen november 2023)

Tussen 1 juni en 1 juli 2023 deden 76 initiatieven een pre-registratie bij DUO. Deze initiatieven verzamelden ouderverklaringen om de belangstelling voor hun initiatief aan te tonen. Uiteindelijk dienden 39 (31 po-scholen en 8 vo-scholen) van deze initiatiefnemers vóór 1 november 2023 een aanvraag in voor bekostiging. Net als eerdere jaren werden de meeste (29 van 39) aanvragen gedaan door bestaande schoolbesturen. Na indiening van de aanvraag toetsen DUO en de inspectie de aanvragen op de wettelijke vereisten voor bekostiging. Zo controleert DUO de belangstellingsmeting en de VOG's van de bestuurders en de leden van het intern toezicht. Ook moet de initiatiefnemer de gemeente, de bestaande schoolbesturen en het samenwerkingsverband passend onderwijs hebben uitgenodigd voor een gesprek in de regio. En tot slot moet de inspectie positief adviseren ten aanzien van de te verwachte onderwijskwaliteit van het initiatief. Dit doet de inspectie aan de hand van een zestal deugdelijkheidseisen, zoals bijvoorbeeld de invulling van het burgerschapsonderwijs of het zicht op de ontwikkelingen van de leerlingen. Indien het advies van de inspectie negatief uitvalt, of wanneer er aan een van de andere wettelijke vereisten niet wordt voldaan, wijs ik de aanvraag af. Alleen de aanvragers die aan alle bovengenoemde wettelijke bekostigingsvereisten voldoen krijgen een plek in ons onderwijslandschap.

In het onderstaande overzicht staat het totaal aantal goedgekeurde, ingetrokken en afgewezen aanvragen voor het primair en het voortgezet onderwijs.¹

	PO	VO
Aantal aanvragen	31 (waarvan 6 verzelfstandigingen) ²	8 (waarvan 4 splitsingen) ³
Aantal afgewezen	5	3
Aantal goedgekeurd	26 (waarvan 6 verzelfstandigingen)	5 (waarvan 3 splitsingen)

Van de 26 goedgekeurde aanvragen in het po ging het om 21 scholen voor bijzonder en 5 scholen voor openbaar onderwijs. Van de 5 goedgekeurde aanvragen in het vo ging het om 4 scholen voor bijzonder en 1 voor openbaar onderwijs. Er zijn in totaal 8 aanvragen afgewezen. Bij 4 aanvragen werd er negatief geadviseerd door de inspectie over de te verwachte kwaliteit van het onderwijs, bij 2 aanvragen werd er te weinig belangstelling aangetoond vanuit ouders en leerlingen, en tot slot zijn er 2 aanvragen buiten behandeling gesteld, bijvoorbeeld omdat er geen geldige VOG's werden aangeleverd voor de bestuurders en/of de leden van het intern toezicht.

Vergelijking voorgaande jaren en duiding cijfers

Sinds de start van de nieuwe procedure is er een dalende trend te zien in het aantal afgegeven ouderverklaringen, pre-registraties en stichtingsaanvragen. Het aantal positieve bekostigingsbesluiten blijft stabiel. In relatie tot het aantal ingediende aanvragen ligt het aantal positieve besluiten in deze ronde daardoor procentueel hoger dan in de afgelopen jaren. Dit gegeven valt deels te verklaren door het feit dat initiatiefnemers van nieuwe scholen

¹ Een uitgebreid overzicht van de ingediende aanvragen is te vinden via de website van DUO: [Ruimte voor nieuwe scholen \(duo.nl\)](https://duo.nl/ruimte-voor-nieuwe-scholen).

² Het bevoegd gezag kan een aanvraag indienen om een nevenvestiging, die zich op een andere locatie bevindt dan de hoofdvestiging van die school, te verzelfstandigen. De nevenvestiging wordt als school voor bekostiging in aanmerking gebracht. Op de te verzelfstandigen onderwijslocatie wordt weliswaar al onderwijs verzorgd, maar feitelijk betekent dit de start van een nieuwe school.

³ Een bestaande school of scholengemeenschap kan worden gesplitst in twee scholen of scholengemeenschappen. Het bevoegd gezag kan de school of scholengemeenschap (die ontstaat na splitsing van een school of scholengemeenschap) voor bekostiging in aanmerking brengen.

inmiddels steeds beter weten wat er van hen gevraagd wordt, bijvoorbeeld ten aanzien van de kwaliteitseis burgerschap. Het totale aantal goedgekeurde aanvragen blijft binnen de verwachte bandbreedte van 20 tot 50 aanvragen voor nieuwe scholen per jaar.

	Ronde 1 (aanvragen in 2021)	Ronde 2 (aanvragen in 2022)	Ronde 3 (aanvragen in 2023)
Ouderverklaringen	10.382	7.280	5.449
Pre-registraties	102	98	76
Stichtingsaanvragen	56	47	39
Positieve besluiten	35 (32 po, 3 vo)	32 (25 po, 7 vo)	31 (26 po, 5 vo)
Verleend uitstel voor de start van de school	8	5	n.n.b.
Gestarte scholen	26	n.n.b.	n.n.b.

Uitstelaanvragen door scholen uit de eerste ronde

De eerste scholen gestart onder de nieuwe systematiek mochten afgelopen augustus hun deuren openen. In totaal openden toen 26 van de 35 scholen die in mei 2022 een positief bekostigingsbesluit kregen. Een aantal aanvragers vroeg uitstel aan voor de start en een enkeling ging definitief niet van start. Aangedragen redenen voor het aanvragen van uitstel zijn bijvoorbeeld vertraging van de bouw van de school in een nieuwbouwwijk, het niet kunnen vinden van een geschikt schoolgebouw of het niet kunnen vinden van voldoende personeel.

Scholen uit de eerste ronde bezocht door de inspectie

Dit voorjaar zijn alle in augustus 2023 gestarte scholen in het kader van het eerste kwaliteitsonderzoek bezocht door de inspectie. De inspectie toetst of de invulling van het onderwijs ook in de praktijk voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen. Er wordt een oordeel gevormd over de kwaliteit van het onderwijsproces en de kwaliteitszorg. Ik hecht er grote waarde aan dat de inspectie al in het eerste jaar na de start van de school langsgaat. De bevindingen van de inspectie en de daarbij horende rapporten zullen voor deze zomer door de inspectie worden gepubliceerd.

Tussenrapportage van de evaluatie van de stichtingsprocedure

In de zomer van 2021 is een consortium, bestaande uit Oberon, Kohnstamm Instituut en KBA Nijmegen gestart met de monitoring

en evaluatie van de nieuwe stichtingsprocedure. In maart 2024 is het tussenrapport verschenen en gepubliceerd op Rijksoverheid.nl.⁴ Eind 2025 volgt het eindrapport van de evaluatie.

De minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
M.L.J. Paul

⁴ Uw Kamer kan het rapport hier inzien: [Evaluatie Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen: Tussenrapportage 2024 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#).